

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 38. ANULU XII.

Sabiiu, in 14 Maiu 1864.

Telegrafulu ése de doua ori pe septe-
mana: joi'a si Duminéa. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiiu la espeditura
foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani
gat'a, prin scrisori francate, adresate
catra espeditura. Pretiulu prenumerati-
nei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a.
ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu
8 fl. éra pe o jumetate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu, 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere
mici, pentru a doua óra cu 5 1/2 cr. s.
pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. fa

Diet'a transilvana.

Siedinti'a din 11/23 Maiu 1864.

Diet'a se redeschide prin presedintele seu de mai nain-
te, consiliarulu gub. Gustav Groiss la 10 1/4 óre prin ceti-
rea scrisórei dto Vienn'a 26 Aprile 1864 ad. comisariu reg.
imputernicitu, Conte de Crenneville in carea acest'a
aduce la cunoscinti'a presidentelui, ca diet'a va continuá lu-
crárilé sale din 11/23 Maiu incolo.

Presedintele saluta pre membrii readunati ai die-
tei si-i provóca a lucrá si pe venitorii din tóte poterile
pentru fericirea patriei.

Cá membru nou intratu depune appromissiunea regalistu
Antoniu Koronka decanu unitariu din Traczkau
fiindu salutat cu acclamatuni de bucuria.

Presedintele aduce la cunoscinti'a dietei mai mul-
te petitiuni de concedie, si anume a superintendintelui lute-
ranu Dr. Binder, a Contelui Ioann Nemesiu, a Mi-
tropolitului gr. cat. Conte Sterc'a Siulutiu, pe diece dile
si a Episcopului gr. or. Br. Siagun'a pentru nesanetate do-
cumentata prin atestatu medicalu pe 3 luni. Dar fiindca multe
voci aprobaserá concedi'a, si iarasi multi deputati tacuserá:
de aceea C. Schmidt staruiesce a se votá amesuratu re-
gulamentului prin siedere si scolare; si facendu-se astfelu,
concediele cerute se dau. Asemenea se da concedia si Episco-
pului gr. cat. Dobr'a din Lugosiu pe 2 luni, care es-
cusa nevenirea sea cu o scrintitura de picioru si cu datorin-
ti'a sea archipastorésca de a organisá unele parochii nóue.

Presedintele aduce la cunoscinti'a o scrisóre a di-
rectiunei c. r. postale, dupa carea corespundintiele deputatiloru
se voru priimi si afara de óreleindatinaté, ear pentru inles-
nirea comunicatiunei s'a pusu o lacritia deposta in antecamer'a
salei dietale. Se primisce cu bucuria.

Presedintele cetesce harthi'a comissarului reg., prin
care acest'a comunica aprobarea legi privitóre la intrebú-
intiarea celoru trei limbi patriotice in comerciulu publicu ofi-
ciosu. P. n. rescriptu, care multi deputati románi lu saluta
cu acclamatuni, se impartiesce intre membrii dietali, si adu-
narea se radica pentru de a-lu ascultá. Testulu lui é urmatoriulu:

Franciscu Iosifu Antáiulu,

din grati'a lui Domnedieu Imperatulu Au-
striei,

Regele Apostolicu alu Ungariei, Boemiei, Galitiei si Lodomeriei;
Regele Lombardiei, Venetiei si Iliriei; Archiducele Austriei;
Marele Principe alu Transilvaniei si Comitele Secuiloru,
s. c. l. — s. c. l.

Dámu de scire si priceputu representanti-
loru iubitului Nostru Mare-Principatu
Transilvania, pe 1. Iuliu a. c. la Sabiiu con-
chiamati:

Articulu de lege privitoriu la intrebúintiarea celoru trei
limbi ale tieriei in comunicatiunea publica oficiósa, care Ni
l'ati substernutu iubitiloru Credinciosi cu representatiunea Vó-
stra préumilita din 29. Septembrie a. c. prin impoteritulu No-
stru Comissaru r. de dieta, lu aprobámu prégratiosu pre de-
plinu, si Ve provócámu iubitiloru Credinciosi, sa-lu substern-
neti acelu articlu de lege sanctiunei Nóstre prénalte in mo-
dulu indatinatu pre lángá observarea §-ului 23 alu regulamen-
tului provisoriu de dieta, care l'amu emisu Noi.

Pre lenga care Ve remanemu cu bunavointi'a si grati'a
Nóstra cesareo-regésca si mareprincipésca nestramutaveru
aplecati.

Datu in capital'a si resiedinti'a Nóstra Vienn'a in 21

Novembre anulu un'a miiá optu sute siésedeci si trei, alu
imperatirei Nóstre alu cincispredeciea.

Franciscu Iosifu m. p.

Franciscu Br. de Reichenstein m. p.
In urm'a mandatului préinaltu alu Maiestatei Sele c. r. apostolice.

Eugeniu Br. de Friedenfels m. p.

Presedintele pune rescriptulu la ordinea dilei pe mer-
curi 13/25 Maiu; Puscariu cere terminu celu pucinu de
trei dile; adunarea e multiamita cu propunerea Presidentelui.

Presedintele aduce la cetire propunerea deputa-
tului O bert, cá diet'a prin comitete speciale se elaboreze
fára amanare:

1) unu proiectu de lege privitoriu la fundarea de scóle
mici de agricultura;

2) unu proiectu de lege privitoriu la fundarea de scó-
le mici industriale;

3) unu proiectu de lege privitoriu la cladirea drumuri-
loru de tíera, ce aru mai fi de lipsa pentru comunicatiune;

4) unu proiectu de lege privitoriu la infintiarea de es-
positiuni periodice de agricultura si industria.

Propunerea acést'a, fiindu sprijinita de ajunsu, presedintele pro-
mite a o aduce la tempulu seu la ordinea dilei.

Puscariu propune, cá notarii, ducenduse protcolulu
in trei limbi, sa se schimbe la tóta lun'a; presedin-
tele lu face atentu, ca § 21 din regulamentu pretinde, ca
notarii se alegu pentru tóta sessiunea; C. Schmidt reflecta
ca § 79 alu regulamentului dice, ca propuneri privitóre
la schimbarea regulamentelor au a se tractá intocma cá si
alte propuneri. La intrebarea presidentelui propunerea nu e
sprijinita fára numai de propunatoriulu insusi. In fine O bert
interpeléza pe presedintele: candu va veni la ordine propu-
nerea densului privitóre la miciorarea tempului de militare;
si presedintele promite a respunde intrun'a din cele mai de
aprópe siedintie.

Cu care siedinti'a se incheia la 11 óre.

In decurgerea siedintiei se imparte intre membrii rapo-
tulu comitetului dietalu pentru a opt'a propositiune regésca
despre organisarea tribunaleloru de justitia, si mai alesu con-
stituirea curtii judecatóresci de instanti'a a treia.

Sabiiu in 13 Maiu. „Corespondintiei generale“ din
Vienn'a se scrie din Sabiiu, ca in Septembrie a. c. va urmá
instalatiunea Comitelui natiunei sasesci cu o pompa ne mai
vediuata, si ca spre scopulu acest'a se facu pregatirile de lipsa
inca de pe acumu.

Pest'a in 21 Maiu 1864.

(L. I.) De candu n'amu mai scrisu nimic'a despre tre-
bile nóstre, s'au intemplatú stramutári de insemnatate mare,
nu dóra in politica séu sistemulu guvernárei, ci in persona-
lulu, ce sta in fruntea tieriei unguresci. Contele Forgách,
acestu ministru placutu la curte mai multu decâtu ori si care
dintre colegii sei, dupa regastigarea sanetáti, fú provocatu de
ministrulu presedinte a-si dá demissiunea, ce cu atátu fu mai
neasceptatu, cu cátu canceleriulu cu o dí mai nainte a fostu
primitu fórté cu grati'a de Maiestatea Sea, si den-
sulu, dupa ce a reusitu bine din cris'a ministeriala de asta
iérna, a cuetatú, ca siede fórté securu in síeua, si nu si-au
adusu aminte de sórtea Contelui Bach, carele s'a bucuratu in
gradulu celu mai mare de grati'a préinnalta, dara in fine
devenindu-i sistemulu pocitu, a trebuitu sa demissiuneze. E
fórté de mirare, ca doi ministri, cari au statú fórté in grati'a
Maiestáti, au introdusu astfeliu de sisteme, cari de sine se
derima: — Bach absolutismulu germanu, éra Forgách proviso-
riulu, care inca nu e altu ce-va, decâtu absolutismulu ma-
giaru, pána ce numai astfelu de ómeni poteau reusi cu unu
programu, care sa fericésca monarchi'a si resp. tier'a.

In locul Contelui Forgách s'a chiamatu contele Armi-
niu Zichy, fostulu vicepresedinte la despartimentulu locote-
nentiei din Oradea—mare sub Bach, éra mai in urma admi-
nistratorulu comitatului Cetății albe, unu barbatu, care n'are
trecutu politicu de sine statatoriu, ci de la capu pâna la pi-
cióre e burocratu cu maniere militaresci. Densulu cu ocasiu-
nea reprezentatiunei personalului cancelariei aulice s'a espri-
matu, ca programulu seu e cunoscutu, si nu e altulu decâtu
implinirea demandatiuniloru préinnalte. Demandatiunile si
voia Maiestății intru adevuru trebuie sa fia sante si lege pen-
tru ori si cine din monarchia; insa vai si amaru de unu
barbatu de statu, care n'are altu programu politicu, decâtu
implinirea demandatiuniloru!.. Dintru inceputu s'a disu, ca
schimbarea acést'a e drépta, căci pâna astadi nu audimu ni-
mic'a de vre-o stramutare a direptiunei politice. Cu tóte a-
cestea noi credemu, ca trebuie sa se intemple stramutări radi-
cale in politic'a regimului ungurescu; căci déca in Vienn'a s'ar
fi indestulitu cu sistemulu lui Forgách, atunci de ce l'aru fi
demissionatu, dupa ce scimu, ca densulu a fostu si e fórte
placutu la curte. Se crede, ba e securu, ca Forgách, pâna
ce n'a fostu chiamatu la Vienn'a, n'a avutu nici o idea pro-
pria despre politica, ci a sciutu numai sa comandezé si sa
implinésca demandatiunile mai mariloru sei, si chiaru pentru
acést'a a si fostu denumitu de cancelaru, cá sa fia numai e-
secutorulu politicei ministrului Schmerling, si sa lucre intr'a-
colo, cá Ungari'a sa primésca patent'a din 26 Fauru si sa
tramita representanti in senatulu imperiale. Forgách a lu-
cratu din respoteri,— mi aducu aminte de o manevra neferi-
cita a lui, care a fostu, ca a tramisu pre sub mâ-
na pe la organele sale o provocare, sa adune subscrieri pen-
tru senatulu imperialu; dara a facutu fiasco, căci din tóta
Ungari'a n'a capetatu mai multe, decâtu vr'o câte-va sute, si
acestea mai numai din partea dirigatoriilor; dara pre elu cu
tóte acestea l'a predominitu pretare aristocrati'a magiara, in-
cátu n'a fostu in stare in tempu de 3 ani sa corespunda pe
deplinu politice de centralizare a lui Schmerling. Ce n'apotutu
efectuú Forgách, se crede prin Vienn'a, ca va succede lui
Zichy, si inca asiá, ca pre de o parte va scóte Magiariiloru
ochii cu ce-va concessiuni patriotice, cá prin acestea sa-i
malcomésca a priimi patent'a din 26 Fauru si a merge in
Reichsrath, pre de alta parte i va intimidá totu spre acelu
scopu cu natiunalitátile. Pre celelalte natiuni inca va cautá
Zichy sa le mângaié prin nisce concessiuni, pentru cari ace-
stea trebuie sa sacreze ceva din pretensiunile loru. Noi Ro-
mânii n'amú scí ce pretensiuni sa jertfimú, căci noi amú fostu
atátu de modesti in pretensiunile nóstre;— n'amú cerutu te-
ritorie, suprematiá, si Ddiu mai scie ce, ci numai ne-amú
plánsu, de ni s'a facutu vr'o nedreptate, si amú cerutu res-
pectarea limbei nóstre si a parolei Maiestății; amú cerutu, cá
la dicasteriele mai innalte ale statului sa se aplice si fiii na-
tiunei nóstre, amú cerutu scótele din ghiarele ierarhiei ser-
besci, si din acestea nú potémú sacrá nici unu firu de peru,
si déca dreptele cerintie ale nóstre nú se voru luá in soco-
tintia nici in venitoriu, precum nu s'au respectatu nici in tre-
cutu, atunci iará ne vomu plánga de nou la Maiestate, pâna
odata ni se va face si dreptate. Ori si ce sa fia voia si
cugetulu cancelarulni Zichy si a colegului seu Privitzer, noi
credemu tare, ca o organizare nóua trebuie sa se intemple,
cu atátu mai multu, ca nu scimu, traimu in constitutiune,
absolutismu séu Ddiu mai scie ce felu de guvernare; atá-
t'a insa vedemu cu ochii, ca tóte mergu pe cale ratecita, si
mai alesu justiti'a nóstra se afla intr'o stare de totu deplo-
rabila. S'a si fostu nascutu idé'a, de a impartí tabl'a regia
in 5 despartieminte, si a lasá aci numai forulu suprémú —
tabl'a septemviralá, dara, precum sum informatu din funte
credibila, cancelarul are parol'a Maiestății despre intregita-
tea tierei, prin urmare si a guvernatoru ei. Se póte intem-
plá insa, ca jurisdictiuniloru comitatense li se va dá unu câmpu mai
largu prin incetarea jurisdictiuniloru militare in cause civile, si ca
se voru infintia d. e. pentru dóue, trei comitate apela-
torie de adou'a instantia cu competintia detiermurita, care
sa fia in locu; căci a apelá tóte la Pest'a e fórte greu atátu
pentru párti, cátu si pentru foru insu-si, unde trebuie sa se
gremadésca causele, cari apoi mergu calea racului. Venitoriulu
ne va dá o deslusire si despre stramutările aceste; pâna a-
tunci vomu asceptá, neperdiendu din vederé, ca de aci incolo
ori ce se intempla, nu se mai intempla dupa voia si capri-
tiulu cancelariului séu locotenintelui regiu, ci din demandatiu-
nile Maiestății, fiindca cancelarul a dis'o lamuritu, ca pro-
gramulu lui e implinirea mandatelorú préinnalte! — Despre con-
tele Pálffy, guvernatorulu nostru, inca se vorbesce tare, ca-si
va priimi demissiunea; atát'a e securu, ca densulu ieri se duse
cu unu concediu de trei luni. Cele-lalte le vomu vedé.

Tocmai candu vréu sa incheit, ne vine din Vienn'a din
funte credibile scirea, ca la Cancelari'a aulica se facu pregatiri
pentru denumirea duoru consiliari, unulu románu, eara alu
doilea slavu. Pentru postulu slavu aru fi candidatu cavalerulu
de Dobranzky, unu barbatu, care se bucura de popularitate
fórte mare la poporulu slavu carele cá consiliariu de locote-
nentia la Oradea-mare a fostu mân'a drépta a vice-presedin-
telui locotenintiei de atunci, éra acuma a cancelarulni Zichy,
— pentru celu románu aru fi candidatu septemvirulu nostru
d-lu Simeonu Popoviciu. Noi din parte-ne amú dorí fórte,
cá d. septemviru sa nu-si parasésca postulu, ce-lu ocupa a-
cumá, si unde corespunde atátu de bine asceptárei si dorin-
tiei nóstre, precumu si chiamárei sale. Ne tememu, ca can-
didarea acést'a nu e alt'a, decâtu o cursa, ce ni-o punu dus-
manii, si ca intrigele inamiciloru nostri voru sa-lu chiami la
Vienn'a, pentru de a-i intinde o cursa de blamu, precumu
s'au incercatu a face acuma vr'o siese luni altui barbatu alu
natiunei nóstre, si de aceea ne luámu voia a face atentu pre
d. septemviru, ca nainte de a priimi dóra postulu de consi-
liariu la Cancelaria, sa traga socotéla atátu cu interesele sale
private, cátu si cu ale natiunei, cari, suntemu convinsi, i suntu
mai sante de ori si ce pe lume.

Varietáti si noutáti de dí.

(Adress'a Rectorului universitáti de Iasi
catra Rectorulu universitáti de Turin.)

Domnule Rectoru!

„Universitatea de Iasi, pentru a celebrá unu mare bar-
batu, si pentru a realisá si in modu esterioru simtiemintele
de solidaritate colegiale, ce le are pentru surorile ei din Itali'a,
au instituitu ieri o festivitate academica in memori'a nascerei
lui Galilei, pe care si Universitátele Italiane o celebrara. Fe-
stivitatea fu ilustrata prin presentia unui numerosu publicu
din elit'a inteligintiei románe si straine din Iasi.

Suntu fericitu, Domnule Rectoru, a ve comunicá acésta
sciintia si a ve rogá sa priimiti esprimarea distinsei mele
consideratiuni. Rectorulu, T. L. Maiore scu.

La acésta adresa, scrisa in limb'a romána, Rectorulu
Universitáti de Turinu respunde indata prin urmatórea adresa
Italiana, care s'au transpusu in romanesce:

„Subscrisulu au priimitu préstimat'a d-vóstre adresa im-
preuna cu documentele ei, adress'a si program'a pentru festi-
vitatea lui Galilei, traduse in italiennesce, fura publicate la co-
lónele Palatului acéstei Universitáti regie, precumu si in Ga-
zet'a oficiala a regatului Italiei si intr'unu diuariu sciintificu
si literariu.

Ele suntu o proba de unirea, ce din norocire domnesce
nu numai intre Universitatea de Iasi si cea de Turinu, ci in-
tre natiunea Romána si Itali'a. De s'ar' poté implini in scurtu
timpu destinele loru!

Subscrisulu, de o camdata, ve multiamesce cu distingere
pentru gentileti'a ce-i ati aretat'o, si ve tramite, sub banda,
unu programu alu professoriloru Universitáti de Turinu.

Rectorulu, Ricoti. (Trib. rom.)

(Umanitate ciocoiésca.) „Bucimulu“ ne spune
despre o „porunca“ a beizadelei (feciorului de principe) Petru
Mavrogheeni, prin carea acést'a insarcinéza pre cance-
lari'a mosiei sele Dersc'a, cá pre nisce ómeni fugiti dela lu-
crulu ciocoiului sa-i prinda, sa-i puna in grosu (in butuci),
sa-i tina inchisi o luna de díle, sa-i scóta in tóte diminetiile,
si unghendu-i cu pácura pâna n bréu si legandu-i sa-i pórté
impregiurulu satului si sa se strige, ca asemenea se voru pe-
depsi toti asemenea fugari, in fine sa-i duca dinaintea cárciunei,
unde sa li se dea câte 20 bice, si apoi iar sa-i inchida la
grosu. Procedur'a césta din urma—pentru sfintieni'a dílei a-
sieptea, firesce dupacumu o 'ntielege adeveratulu ciocoiu!— sa
se faca dominec'a! Afara de aceea nefericitii clacasi, nu
numai insisi, dar si copiii loru sa-si pérda dreptulu de lem-
naritu, chiaru si pe bani, si munc'a ce au muncitu, sa se ia
in favórea boieriului. — Guvernulu dór nu va fi ntardiatu a
tragela dare de séma pre o asemenea bestia imbracata in pelitia
de omu. Si vedi, d'alu d'estia tipotescu in lume, ra le calca
guvernulu drepturile! D'alu d'estia au pretensiunea, d'a fi in-
teliginti'a, flórea, poterea si salvarea Romaniei! — Ne par
bine in sufletulu nostru, ca Mavrogheeni celu putinu nu e nume
romanescu. —

(Condamnári in Galiti'a.) Diuariulu din Leopole
aduce la cunoscentia publica condemnările facute de cátra
cele 10 tribunale militare pentru delicté politice in Galiti'a
si Cracovi'a; dupa care in decurgerea lunei lui Aprile se facura
2999 cercetári, cu acusarea a 4254 persóne. Dintre care
1479 cercetári cu acusarea a 2062 persóne, se finira in decurgerea
lunei lui Aprile, fiindu 748 persóne arestate. Prin urmare mai

remasera cu 1 Maiu 1864, 1520 cercetări cu acuzarea a 2192 persoane, dintre care 905 sunt arestate.

Principatele române unite.

Colonele diuariatului nostru sunt prea strimte, pentru de a reproduce toate actele memorabile, ce vedura lumină în 2/14 Maiu, și asiă ne tiermurimū numai pelānga cele mai insemnate. Reproducem aci la vale Proclamatiunea Domnitorului!

Romānilorū!

Siēse ani se voru implinī în cūredu, de cāndu existintia politica a Romaniei s'a recunoscutu într'unu tipu solenelu și s'a proclamatū prin unu tratatu, la care au luatū parte inalt'a Pōrta, august'a nōstra suzerana, și marile poteri ale Europei. Actulu internatiunalu, Conventiunea din 7 și 19 Augustu 1858, ne-a inzestratu tier'a cu institutiuni liberali și binefacătōrie, a cāror'a desvoltare progresiva aru fi asiguratū prosperitatea nōstra.

Si cu tōte acestea Romania sta inca pe locu.

De unde vine reulu ?

Radicatu la tronu prin voturile unanime ale ambeloru adunāri electivē, Eu eramu în dreptu de a Me rezimā pe concursulu acelor'a, cari Mi-au impusu gloriōs'a, dara greu'a misiune de a reorganizā tier'a. A fostu insa din contr'a; de a dōu'a di, Eu amu gasitu inaintea Mea o neimpacata oppositiune.

În zadarū Eu amu datū nenumerate dovedī despre celu mai scrupulosu alu Meu respectu pentru privilegiile parlamentarie; în zadarū amu chiamatu la potere tōte partidele unulu dupa altulu.

În zadarū amu facutu adunārilor concessiuni peste concessiuni, și amu impinsu spiritulu de impacare, pāna a tolerā incalcāri grave asupr'a atributiunilorū Mele.

În zadarū m'amu invoitu pāna a face sacrificiulu spontanu chiarū și alu unoru prerogative suverane.

Tōte au fostu nefolositorie!

Unirea tierilorū-surori sevarsita; averile monastirilorū inchinate — a cincea parte a pamentului romanescu, — inapoiate domeniului natiunalu, nisce asemeni mari rezultate, dobandite de guvernulu Meu, tōte au fostu uitate!

Interesele tierēi și demnitatea sea, dorintiele, trebuintiele vōstre cele mai neaperate, tōte s'au sacrificatu unoru patime vinovate!

Dreptu respata pentru devotamentulu cātr'a caus'a natiunala, Alesulu Romānilorū, n'a gasitu de cātu ultragiulu și calomni'a; și cu tōta intieptiunea unui numeru de deputati, o oligarchia turburatōria a sciutu a impededā necontentitu staruintiele Mele pentru binele publicu, și a redusu guvernulu meu la nepotintia.

Ce-Mi remanea dara de facutu ?

Amu otaritu de a face o de pe urma cercare, de a face unu de pe urma apelu la patriotismulu adunārei.

Mi-amu schimbatu din nou ministrii, și, în timpulu sesiunei actuale, guvernulu Meu a infatisiatu camerei tōte proiectele de legi, ce ea insasi le ceruse. În tōte acestea Eu amu voitu aceea, ce au voitu augustii subscriitorū ai tratatelorū, cari au radicatū Romania, aceea ce o voiescu marile principie de egalitate și de dreptate ale timpulu nostru. Amu voitu în fine sa se realizeze și marea fagaduintia data muncitorilorū de pamentu de art. 46 alu Conventiunei. Amu voitu, că clacasi, prin plat'a muncēi lorū, sa ajunga a stapani particia lorū de pamentu în plina proprietate.

Cumu a respunsu adunarea la infatisiarea proiectului de lege rurala? O sciti toti. Ea a datu unu votu de blamu guvernului Meu, și pentru ce? Pentru-ca proiectulu infatisiatu erā o lege de dreptate, erā realizarea sperantielorū legitime a trei millione de tierani. Adunarea prin blamulu seu, lovia în persōn'a ministrilorū propri'a cugetare a Siefului Statului.

O asemenea stare de lucruri nu mai potea sa se prelungeasca.

Amu voitu dara sa ve facu, pe voi toti, judecatori între adunarea electiva și între Alesulu Romānilorū.

Spre acestu scopu, ministrii Mei au prezentatu adunārei o noua lege electorala, a cārei utilitate este marturita de insisi subscriitorii Conventiunei, și care asigura tierēi o reprezentatiune mai deplina, o reprezentatiune adevratu natiunala.

Adunarea a refusatū de a discutā acestā lege.

Nu-Mi remāne dara alt'a de cātu de a apelā la natiune, la cetatenii de tōta starea și de tōta averea.

Romānilorū, voi sunteti acumū chiamati de a dā unu votu otaritoriu.

Eu supunu priimirei vōstre nou'a lege electorala, respinsa

de adunare, și unu proiectu de Statutu, care va desvoltā și indeplini dispositiunile bine-facătōrie ale Conventiunei.

Deliberati dara și otariti în tōta neaternarea.

De acumū vōue, și numai vōue, este datu de a ve rosti, daca tierā trebuie sa fia și în viitoriu lasata prēd'a agitatiunilorū desierte, cari de mai multu de cinci ani deconsidera natiunea, compromitu securitatea ei, și-i impededu ori-ce progressu.

Vōue de a otari, dēca Natiunea Romāna este dēma de libertatile publice cu cari amu voitu și voiescu a o inzestrā, și pre cari o majoritate de privilegiati i le refusa.

Vōue, Romānilorū, de a aretā Europei, prin intieptiunea vōstra, ca meritāmu inaltele simpatie, ce ne suntū castigate.

Vōue totor'a, de a dovedī, ca intocmai că în dīlele de 5 și 24 Ianuariu 1859, suntemū cu totii uniti inaintea unei situatiuni, de la care atārna fericirea, viitoriulu și marirea Romaniei.

ALESSANDRU IOAN.

Cogalniceanu. Balanescu. D. Bolintineanu. P. Orbescu. Generalu Manu.

2 Maiu 1864.

La recererea Ministrului de cultu s'a grabitu și capulu bisericei romāne a provocā preotimea sea, că sa sprijinēasca cu caldura intentiunea guvernului. Eata cerculariulu Présantēi Sele.

Nifonu

cu mil'a lui Domnedien Archiepiscopu și Mitropolitulu alu Ungro-Valachiei.

Circularia cātr'a toti protoierii și ierēii din tierā.

Cucernicia T'a esti destulu de convinsu, credemū, atātu din consiliile ce Ti-amu datu în parte, cātu și din multimea circularielorū de peste totu anulu, ca de cāndu tinemū în mānele nōstre toiagulu archipastoriei, n'amu lasatu sa trēca nici o ocaziune, fāra a-Ti pune inaintē datoriele sarcinei, ce tīni asupr'a-Ti.

Noi n'amu incetatu și nu vomū incetā, de a fi cu priveghiere, mai vertosu astadi, cāndu turm'a ce pastorimū, cāndu poporulu nostru Romānu pasiesce cātr'a regenerarea și fericirea sea.

Preotii, cāror'a le este incredintiata sōrtea acestui poporu blandu și iubitoriu de pace, cā unoru conducatori pe carāriele mantuirei și fericirei lui, suntū datori a nu uitā legea Domnului; de la ei, ca cei ce au darulu asupr'a-le, se cere și se ascēpta mantuirea și fericirea natiunei nōstre romāne.

Preotii suntū datori inca a nu uitā, ca legea Domnului este o vointia de pace, de infratire și de dragoste, care nu se potu dobandi decātu numai prin implinirea datorielorū fiacārui omu în societatea în care traiesce.

Cucernicia T'a, cā celu ce tīne loculū Nostru în plāsile ce-ti suntū incredinte, vei atrage luarea aminte a tutorū preotilorū asupr'a datoriei ce au de a pune inaintea poporanilorū lorū aceste invetiaturi aretāndu-le, ca numai prin respectulu la ordinele stapanirei, care este pusa de Domnedieu, precum dice sântulu Apostolu Pavelu, pentru pacea și odichn'a lorū, și numai prin implinirea datorielorū lorū, în care se cuprindu anume și cele cātr'a proprietari dupa legile în fiintia, ei voru ajunge la implinirea dorintielorū lorū, silindu-se a-i convinge, ca Domnitoriulu Romaniei, cā unu parinte alu tutorū, nu pōte decātu de a avē grija de a multiamī pre toti de o potriua pentru prosperitatea și fericirea neamului romanescu.

Actulu dela 2 Maiu și proclamatiunea Mariei Sele Domnitorului cu aneesele, ce s'au publicatu, tīntescu a deschide o noua era tierēi, avendu de scopu bun'a sea organizare și prosperitatea tutorū stārilorū societāti, din care și clerulu nu mai pucinu face o insemnatōria parte.

Astfelu dara, Cucernicia T'a, nepotendu avē alte convictiuni decātu ale Nōstre, intemeindu-te pe invetiaturele santei nōstre biserice, vei starui prin preotii din cuprinsulu plāsilorū ce administrezi, a convinge pe locuitori, ca tīntirile Mariei Sele Domnitorului au de scopu marirea și fericirea poporului romānu.

Nici odata n'a fostu mai multa trebuintia, decātu astadi, a ve adunā cu anim'a impregiurulu Domnitoriului. O mica uitare în acestā recomandatiune va fi o mare ratacire și ar pune în pericolu interesele tierēi și ale clerului romānu. Vetī tramite adhesiunile vōstre la nou'a stare de lucruri.

Nu ne indoimu, ca Cucernicia T'a, patrundiendu-te de tōte cele aci spuse, vei face a se produce în animele poporanilorū rezultatulu doritu și acceptatu de toti, staruindu a se citi în tōte bisericile din cuprinsulu acelorū plāsi proclamatiunea Domnitoriului cātr'a tierā, și noulu Statutu desvoltatoriu Conventiunei.

(subscrisu) Nifonu, Mitropolitulu Ungro-Valachiei.

Prospectu politicu.

Evenimentele din principatele romanesce au trasu asupra-si in cea mai mare mesura atentia Europei. Tote diuarele, de ori ce colore, recunosc, ca pasulu ce l'a facutu principele Cuz'a in 2/14 Maiu, este de insemnata europena; dar dejudicarea si appetiurea lui este forte felurita. Pecandu d. e. foile internationale, precumu „Europ'a“ din Frankfurt, — alu carei redactoru este Romanu — si „Independinti'a“ belgica espunu lucrulu asiá, precum ni se pare si noue ca e, ca adica principele Alexandru Ioan I. a salvatu Romania de perirea, ce o pregatia de siguru partid'a oligarchica, in ale carei mani nesincere pusesse conventiunea de Parisu sorte principatelor: pe atunci foile austriace nemtiesci, de cari dispunemu, continua a striga 'n lumea larga, ca Cuz'a a frantu conventiunea, si-bate jocu de poterile garante, maimutiaresece pre Napoleonu in politic'a sea, calca 'n piciore dreptulu mai nou, fixatu prin stipulatiunile pacei de Parisu din 1856 etc. etc. La tota 'ntemplarea Domnitorulu Romaniei n'au intreprinsu faptulu acest'a fara precumpanirea positiunei sele atatu inlauntru in principatele se-le, catu si inafara fatia cu poterile Europei, si va fi paratu a se rectificá inaintea poteriloru garante pentru pasulu ce l'a facutu. Rectificarea cea mai buna in sa pasulu lui negresitu va fi multamirea si prosperarea tiei pe cali constitutiunale. — „Jurnalulu de Constantinopole“ spune, ca principele Cuz'a in curendu are sa vina la Constantinopole, pentu de a aduce Sultanulu omagiulu seu. Pentru locuint'a lui se adapteza, dice, unulu din palatiele imperatesci. —

In Prussia cerculeza ne'nteruptu adresa amintita, pusa pe piciore de partid'a aristocratica, prin carea sa fia rogatu regele, a starui pentru desfacerea totala a ducatelor. Schleswig-Holstein decatra Dani'a si anectarea lor cu Prussia.

De alta parte in sa din propunerea plenipotintelui prussu si austriacu dela Conferintiele din Londr'a s'aru vedé, ca Prussia a parasitu politic'a acest'a.

In Itali'a se adusesse in camer'a deputatiloru propunerea, ca sa se oprésca a se mai stringe din regatu asiá numitii dinarii lui Petru, — unu felu de colecta, ce se face in tota lumea rom. cat. pentru Pap'a. Propunerea in sa nu se lua in consideratiune; se vede, ca Itali'a inca doresce mai multu a potoli, decatu a aprinde si mai tare foculu partidelor celor multe si felurite din tiéra. —

Conferinti'a din Londr'a se pare a fi aflatu in cele din urma cheia unei paci definitive in conflictulu germano-danesu. Austria si Prussia adusera in siedinti'a din 5/17 Maiu o propositiune solidara, prin carea ceru: autonomia perfecta a ducatelor, uniune personala, garantii materiale; dreptulu de a decide in causa successiunei lu reserva confederatiunei germane; de aceea si reprezentantele confederatiunei, Br. de Beust, acceptéza propunerile. Russia inca nu e neaplecata a le primi. Alegateii Daniei la 'nceputu nu voiau sa intre nici in discussiune, panacandu in fine prin mijlocirea lordulu Clarendon se 'nvoira a le primi spre a le aduce la cunoscinti'a regimulu lor. — Dani'a mai ca nu va ave incatrâu, decatu a le primi; si astfelu pacea Europei iar aru fi restabilita de asta data, — cine scie pana candu. —

„Cor. gen.“ se scrie din Constantinopole, ca conferinti'a pentru principatele dela Dunare s'au inceputu in 7 Maiu c. n. si ca la aceste conferintie, in urm'a propunerei Franciei, se va invita si principele Cuz'a, spre a dá deslucirile de lipsa. — Noi nu credemu scirea acest'a, caci credemu a fi multu mai pe josu de demnitatea Domnitorulu unui poporu de 5 millioane, ca acelasi sa ia parte in persona intre plenipotentiatii poteriloru europene. — Dar calatori'a, ce era s'o faca principele — dupa scirile unoru jurnale — la Sultanulu, ni se pare a nu fi cu totulu fara temei, caci deca i-aru succede, a castigá aprobarea Portii la actulu din 2 Maiu, atunci nici o putere europeana n'aru mai poté ave nici umbra de dreptu de a intreveni in Romania; caci tractatulu de Parisu pentru unu astfelu de actu cere unanimitate intre cele 5 poteri mari europene (Francia, Engliter'a, Austria, Russia si Prussia) si inca si intre Itali'a si Turcia. Austriei si Rusiei cu deosebire le vine forte reu acestu punctu fatalu, care nu le ierta a intreveni; din contra principele Cuz'a tocmai pe bas'a acestui punctu e siguru, caci sta sub garanti'a nu a puterei acest'a ori celei'a, ci a intregi Europe.

Francia e ocupata in Tunis si Algeria, si fatia cu causele europene se porta forte cu reserva.

Mai nou.

Dupa unu telegramu dto Vienna 23 Maiu, produsu de „Herm. Ztg.“ etc. s'aru fi descoperitu in Bucuresci unu complotu, alu carui scopu aru fi fostu a surpa pre Domnitorulu. Dr. Lamberti, la care s'aru fi aflatu harthii de compro-

missiune, si principele Sutiú sa se fia arestatu. — (Dupa alte sciri mai credibile iritatiunea intre boieri e mare, dar lincnea nu s'a turburatu, si depesiele numeroase din Bucimulu vestescu dincontra bucuria in tota tier'a.) —

Dela dieta. In siedinti'a de adi (Mercuri) se detera mai multe concedie, se citi p. n. rescriptu imperatescu privitoriu la 'ntrebuintiarea celoru tei limbi ale tiei, si la propunerea lui C. Schmidt se predete comitetulu respectivu pentru conceperea representatiunei de sanctiunare. Puscariu aduce mai multe propuneri, privitoare la trebuintiele si comoditatea ablegatiloru dietali. Unele se primescu, altele se voru tipari, impartii si pune la ordinea dilei.

Siedinti'a cea mai de aproape Luni; ordinea dilei propositiunea regésca VIII. —

Publicatiune

despre premiele pentru prasil'a cailoru din mijlocele statului in acestu anu in Transilvania dande.

In intielesulu pre'naltei decisiuni a Maiestatei Sale ces. reg. apostolice din 9 Fauru 1860 se va intempla impartirea premiiloru pentru prasil'a de cai din mijlocele statului in Transilvania in acestu anu dupa determinatiunile urmatoare:

1. Premii pentru prasil'a de cai din mijlocele statului se voru dá:

a) pentru iepe fatatore de 4—7 ani cu manzu sugatoriu nimeritu, daca suntu bine tinute, sanatoase, si in putere, si au insusirile iepeloru bune de prasila.

b) pentru iepe de 3 ani, daca promitu desebit'a destoinicie de prasila si inca nu au fostu prinse in hamu. Sau de au si fostu, dara pentru aceea nu sau stricatu.

2. Proprietarii iepeloru, cari concuru la premii pentru prasila, au prinadeverintia dela deregatori'a locala a areta, cumca seu ep'a fatatore produsa cu manzu sugatoriu a fostu proprietatea loru inca in'ante de fatarea manzului, seu mam'a iepi produsa de 3 ani in'antea nascerei acest'a din urma a fostu proprietatea loru, si acest'a din urma a crescutu la ei.

3. Eap'a cu premiu de prasila, impartasita, pote concurge pana la alu 7-lea anu, de cum-va in care-va anu dupa premiare iarasi se va produce cu manzu sugatoriu nimeritu, la alu doilea premiu de prasila.

Epe de doue ori premiate suntu dela altu concursu eschise.

4. Impartirea premiiloru pentru prasila se intempla in anulu acest'a:

in Bistritia 10 Augustu;

in Aiudu 15 Septembrie;

in Sighisiora 22 Augustu;

in Seps-Szt.-György 1 Septembrie.

La tote numitele 4 statii de concursu se voru impartii 14 premii de 85 galbeni, si anume:

Pentru epe fatatore cu manzu

1 Premiu 15 galbeni;

6. Premie 5 galbeni.

Pentru epe de 3 ani

1. Premiu de 10 galbeni;

6. Premiuri de 5 galbeni.

5. Judicarea meritarei iepeloru produse la premiu precum si conferirea premiulu se intempla la tote statiunile de concursu prin o Comissiune mista de militari si civili, care spre acest'a anume se denumesce.

6. Premiele conferite se voru solvi proprietariloru animaleloru premiate in fiinti'a de fatia a intregi Comissiuni si in fatia tuturor concurentiloru prin membrulu politicu alu comissiunei pe langa quietantie de locu in bani gat'a, precum si numele acelor concurenti, cari au produsu animale demne de premiare, in sa pentru neajungerea premiiloru la aceste nu sau potutu impartasi, se voru ceti publice; afara de acest'a totu proprietariulu a unei animale demne de premiu capata unu medailonu de argintu. Resultatele impartirei de premii, precumu si numerulu animaleloru concurinde se voru public'a la vremea sea in modulu cuviinciosu.

7. Ca comissiunea cu impartirea premiiloru incredintiata sa aiba scire de tempuriu despre toti concurentii, cari se infatisieza la statiunea de concursu, au proprietarii iepeloru concurinde celu mai tardiu pana la 11 ore inainte de amiedi in diu'a impartirei premiiloru la comitele supremu seu judele regescu supremu alu statiuniloru de concursu, seu la substitutii acestor'a a se insinua, unde voru implini celelalte instructiuni.

Vicepresidentulu Guvernulu Regescu
Ladislau V. Popp.